

Foto Zdenek Thomas

**metodické
listy** pro pobyt
v přírodě

**pro pobyt
v přírodě**

2

zadáno

pro Martu PETRŽALOVOU, tajemnici ČÚV SSM a předsedkyni české ústřední rady PO SSM.

Upřímně řečeno, tímto rozhovorem jsme chtěli zahájit celý letošní ročník, ale sebelepší dobrá vůle nedovedla překonat uskládání výrobních termínů. Ale i když si s Martou Petrzalovou setkáváme až teď, je to stejně slovo do začátku letošního roku.

Co nového přinese nový rok ve vaší práci?

Rok 1973 je první etapou realizace závěrů I. sjezdu SSM a všechny hlavní úkoly, které v něm bude třeba plnit, jsou ohlášeny v plánu činnosti SSM po prvním sjezdu pro rok 1973. Na předním místě byste tam mohli najít požadavek zabezpečit rozvoj zájmové činnosti a o důležitosti tohoto požadavku svědčí konečně skutečnost, že této oblasti budou věnována dvě pléna UV SSM. Je tedy jasné, že i v mé práci zejména převyší starost o zájmovou činnost moji druhou povinnost, péči o pionýrskou organizaci. No a třeba zrovna tohle bude to nové v mé práci — jak se mi podaří dát všechno dohromady tak, abych neosídila nikoho. Ale protože i nové připravované akce k předváděcím výročí PO zahrnují daleko více sportovní a turistických prvků, snad se spolu mě dvě funkce nepohádají.

Ceho si nejvíce ceníte u svých spolupracovníků — nápaditosti, preciznosti nebo jiných pracovních schopností?

Aši nejvíce toho, co je tady napísáno — nápaditosti, přesnosti, ale také iniciativy. Myslím si, že všechny nápady jsou k ničemu, když je člověk, který s nimi přichází, neumí realizovat.

A nesmím samozřejmě pomítnout ani odpovědnost, pilnost a obětavost. Bez té bychom ostatně v aparátu SSM všechni jen těžko obstáli.

Máte pro vaši činnost připravenou nějakou dlouhodobou koncept?

Tato otázka bezprostředně navazuje na otázkou první. Dlouhodobá koncepce, která se týká tělovýchovy, turistiky a braní činnosti bude podrobne projednána plenem UV SSM, ale některé obecné závěry snad mohu prozradit už teď.

Jde především o to, aby se tělesná výchova, turistika i braní činnost stala součástí práce základních organizací SSM, aby byla denně potřebou mladých lidí. To je jistě dlouhodobý záměr a o jeho realizaci se musíme pokoušet nejrůznějšími formami.

Jistěže budeme organizovat soutěže i různé akce ve všech oblastech, ale to nestačí. Víme, že se takových soutěží zúčastňují převážně ti, kteří se touto činností zabývají téměř pravidelně. My chceme ale podchytit ty druhé a to tedy pro nás znamena nejenom rozvinout takovou zájmovou činnost, která by odpovídala možnostem i potřebám základních organizací, ale také pro nás připravit dostatek organizátorů a instruktorů. S tím ovšem zase souvisí materiální zajištění, koordinace naší práce, ostatními složkami a organizacemi, ve kterých je tělesná výchova, turistika a braní výchova rovněž základem a mnoho, mnoho dalších věcí. Jak tedy vidíte, nudit se v letošním roce rozhodně nebude.

O tom nepochybujeme, ale přesto bychom se chtěli zeptat — jaká je vaše osobní zájmová činnost?

To je všechno osidná otázka, zvláště už proto, že ve svém volném čase dělám zase zájmovou činnost, jenomže stále jenom jako pracovní náplň. Těch akcí o sobotách a nedělích je opravdu pořád dost, ale tím zase necíti fici, že už mi opravdu na nic jiného nezbývá čas. Tak tedy ráda čtu, chodím do divadel a na koncerty, vůbec asi dávám přednášky kultuře. Když bych ale měla někdy trochu více volna najednou, asi bych vzala batoh na záda a šla se toulat do kopce. Jenomže tohle si plánuji každé léto a zatím se mi to ještě nikdy nepovedlo.

Děkujeme za rozhovor a přejeme, aby to tedy letos všechno vyšlo. I tu dovolená, i všechny ty pracovní plány.

GYMNASION

ČÁST PRVNÍ — VÁZNÁ, AVŠAK PODSTATNÁ

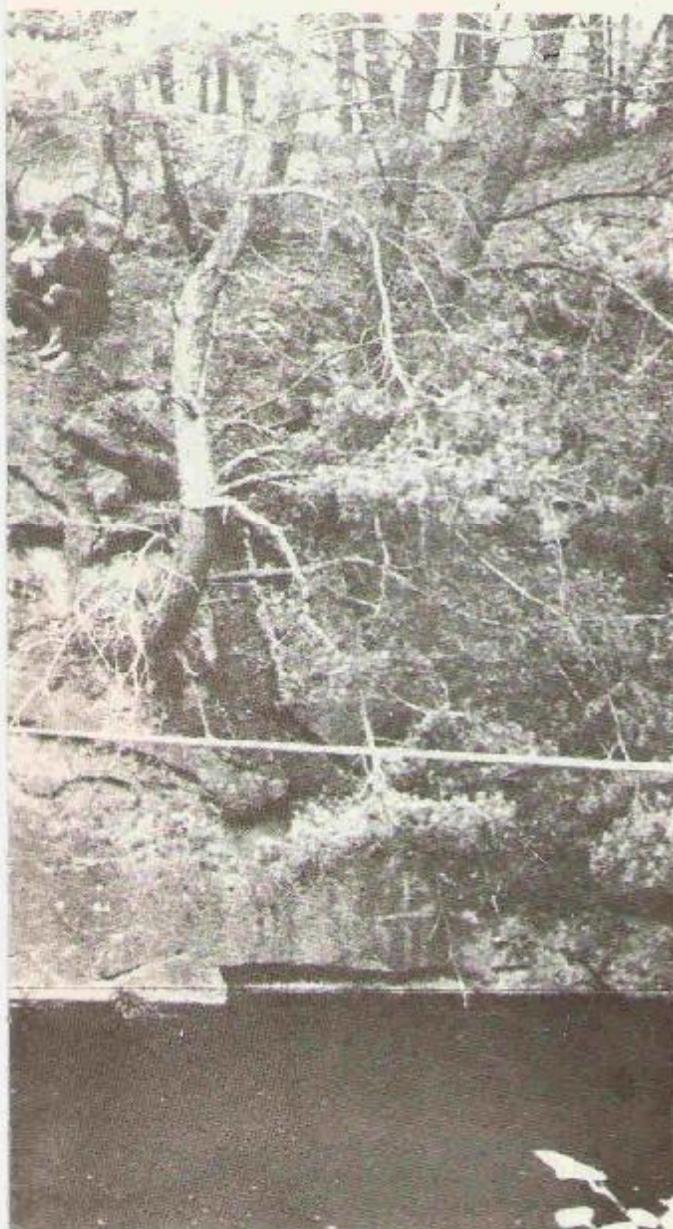

Foto Josef Ptáček

Před několika lety jsem zhlédl v jednom pražském kině slavný Antonionho film „Zvětšenina“. Nezáleží teď tak docela na tom, co se všechno v tomto filmu odehrálo. Není to důležité. Pouze jen ta jedna zvláštní scéna, kterou vlastně tento film končí je podstatná pro to, o čem chci vlastně psát.

Thomas, fotograf, hlavní hrdina filmu je právě v parku, kde se stala údajně vražda.

Do parku vjede na starém džípu jakási skupinka mladých lidí, oblečených do klaunských, pantomimických trikotů, rozběhne se ke kurtku a imaginárními raketami hrají jakoby tenis. A stejně jakoby jim spadne za drátěnou ohradu kurtu bílý mísček. Všichni stříhou a čekají, co udělá Thomas; podá jim mísček a tím se vlastně přidá k jejich neskrutečné hře, nebo zůstane na svém, sám, opuštěn?

Thomas po delší váhání míčecky zvedne a jakoby vhodí do hřiště. Přidal se tedy k nim. Opuštěn a sám vstoupil do světa jakési nevyslovitelné hry.

Mozná na první pohled zdánlivě běžná epizoda, postrádající souvislosti s tím, o čem bych měl psát. Ale faktum zůstává, že to byla právě tato epizoda, která dala podnět k tomu, aby se zrodila nebo lépe obnovila akce Gymnasion.

Je pravda, že název i podstata jejího programu byla převzata ze starého Řecka, ale její dnešní podoba je obsažena již jen v myšlence.

V prospektech, které jsou ke Gymnasionu každročně rozesílány je zdůrazněna oním „že jde o akci výrazně usilující o souhru ducha i těla“. Ale jde o mnohem více.

Víme například, že dnešní pokrok všeobecně zvýrazňuje podíl mezi agilní tvorivou menšinou a většinou, která se pasivně bez jakékoli účasti přizpůsobuje, což jsem měl právě na mysli, když jsem v úvodu vylíčil onu epizodu ze „Zvětšeniny“. Ale víme i něco jiného, co nám doposud zůstalo jaksi skryto. Jdete třeba v noci lesní cestou. Měsíc svítí, světlo jako vědne. Pak však sestoupite do úzkého údolí a rázem je všechno jiné. Okolí chmurné, cesta neschůdná, ten ostrý přechod ze večerní idyly, když les „je s vám“ do noční opuštěnosti, když se stává vaším nepřítelem, plným jakéhosi číhání — neznáte ten pocit, že něco ve vás je silnější než vy, že vás to nutí obrátit se na podpatku a úprkem vyběhnout stráň zpátky do měsíčního světla?

Sedíte na schůzi, v kapse máte papírek s diskusním příspěvkem, připraveným ve chvíli rozhořčení a ten papírek znamená jasné „proti“, když všichni jsou „pro“.

A něco vás drží na židlí jako v kleštích, ten tlak vám nedovolí vstát, zmolíte papírek v dlani, až je z něho i z vašeho „ne“ jen drobná kulička.

Ten tlak, to puzení, které vychází z nás a přece někdy není naše, které je z nás a přece se vzpírá naši vůli, je mnohdy příčinou právě toho, že je více těch, kteří se jen divají, než těch, kteří hrají.

Ale víme také, že jsou ještě jiné důvody, které dokazují, že člověk v podstatě není přizpůsoben k tomu, aby se jen „dívá“. Je tu třeba seberealizace, potřeba nových podnětů, tendencie k pohybové aktivitě, touha poznávat nové. Dokazuje to i anketa uspořádaná na jednom z Gymnasionů, která zjišťovala, co účastníci od akce očekávali. Zvědavost, touha prožít něco zajímavého, neobvyklého, originálního, poznat nové lidi, zdokonalit své sportovní umění, rozšířit kulturní obzor — to bylo motto, které vedlo mladé lidi k účasti na Gymnasionu.

A jsme vlastně u podstaty novodobého Gymnasionu, který vzlal právě výše uvedená fakta v úvahu a na nich postavil i vlastní program.

Gymnasion je založen na principu zábav a hry. Je skutečností, že osamělý jedinec může uspořádat svůj čas dvěma způsoby: činnosti nebo fantazií. Jestliže je někdo členem společenství více lidí, a to při jakékoli příležitosti nebo akci, nabízí se mu několik možností, jak zorganizovat svůj čas.

Může tak udělat obřady, zábavami, hrami, důvěrnými vztahy, či činností a každá z nich bude vytvářet základnu pro další varianty.

Nejuspokojivější formou společenského styku (ať už je založena na činnosti nebo nikoliv) jsou hry a důvěrné vztahy. Dlouhotrvající důvěrný vztah je vzácný, ale i v takovém případě je to výlučně soukromá záležitost; významný společenský styk se nejčastěji projevuje v podobě hry, a to je věc, která

GYMNASION

nás právě zde nejvíce zajímá — i když ve stručnosti se budeme muset dotknout i ostatních forem společenského styku.

Zastavme se tedy nejprve u zábavy, se kterou jsme se při Gymnasionu setkali a s níž se můžete setkat i v praktický případě všech příležitostech.

Pro zábavy je typické, že se provádějí na různých večírcích nebo v době čekání na formální setkání dané skupiny.

Zábava se může rozvíjet v podobě zvané „tlachání“, nebo na sebe může vzít i važnější diskusní formu.

Při takovém večeru, kdy oficiální program skončil, najednou zjistíte, že v rohu místnosti se několik lidí se zájmem věnuje debatě. „Byli jste už někdy“ nebo „Co se stalo s tím a oním“ a najednou zjištíte, že zábavy se dají klasifikovat. „Vytahování“ je znakem dospívající mládeže, zatímco počínající střední věk bývá pojmenován přesunem třeba k „Bankovnímu kontu“. Zábavy, kromě toho, že zaplňují čas a skýtají všem zúčastněným stranám vzájemně přijatelná uspokojení, mají ještě jednu funkci. Zatímco je zábava v plném proudu, každý pozorně sleduje ostatní. Než skončí „zábava“, každý si už někoho vybere, s kým by se chtěl i nadále stýkat a vyloučí ostatní bez ohledu na to, jak obratně nebo příjemně se během zábavy projevovali.

Zábavy tvoří základnu k navazování známostí a mohou vést i k přátelství.

Hra je naproti tomu symbolická činnost, motiv spontánnosti, svobody, dobrovolného rozhodnutí a samoučelnosti, takže její výsledek nevytváří užitkové statky.

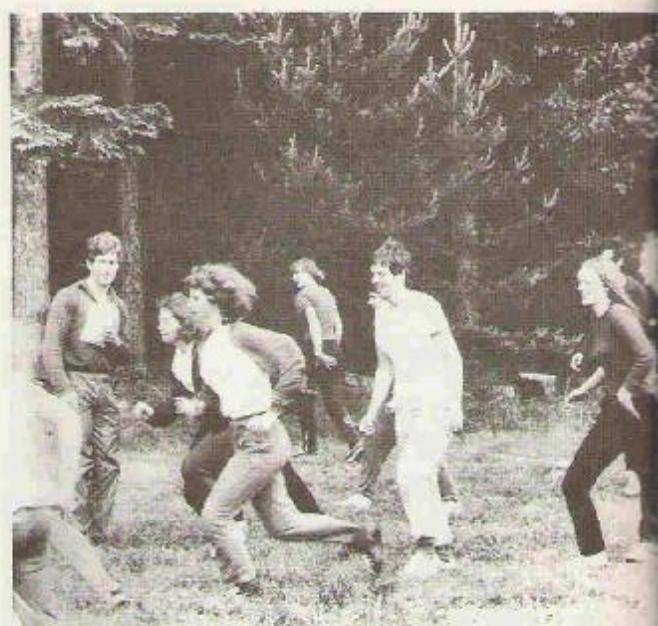
Hra je doménou dětí i dospělých. Ano, zdánlivě je to tak, že hra patří k dětskému a hrát si v dospělosti je dětinství, které nemá co dělat s vážností života, že hra končí tam, kde starost a práce začíná, že pro dospělého člověka může být hra jenom rozptýlením a rekreačním náletem nad to.

Stačí si však uvědomit, že mnohdy právě v nejslavnostnějších chvílích si člověk najednou začíná hrát.

● STRUČNĚ

- Na lednovém zasedání Metodické rady pro pobyt v přírodě ČÚV SSM předala tajemnice ČÚV SSM s. Petržalová Čestné diplomy ČÚV SSM, které udělilo předsednictvo ČÚV SSM za zásluhou práci při rozvoji zájmové činnosti v SSM členů MR a IS ss. ing. Pletichovi, Stránskému, MUDr. Stárkovi, Havlovi, Fáberové a ing. Kafkovi. V této souvislosti též vysoce ohodnotila dosavadní činnost Metodické rady pro pobyt v přírodě a Instruktorského sboru ČÚV SSM.

- Ve dnech 25. 8.—2. 9. 1973 se uskuteční ve Vysokých Tatrách II. týden vysokohorské turistiky — první velká společná akce ČÚV SSM a Českého svazu turistů.
- K 14. 1. 1973 měl Instruktorský sbor pro pobyt v přírodě při ČÚV SSM 178 prolongovaných instruktorů. Neprolongováno bylo v roce 1972 celkem 11 instruktorů.
- V březnu se sejdou plenární zasedání českého ÚV SSM, aby projednalo problematiku letní zájmové činnosti na úseku pobytu v přírodě a sportu.
- Počátkem srpna odjede pod vedením MUDr. Milouše Stárka a Václava Příkryla 20členná skupina členů SSM na expediční cestu Mongolskem.
- V roce 1974 uplyne 10 let od založení táborských škol. Při této příležitosti bude uspořádána malá vzpominková akce na Sluneční pa-

Hra je vlastně řada tahů s různými léčkami a finančními a to dospělé láká. Hra se liší od zábavy dvěma charakteristickými rysy — vlastnostrni a výsledkem.

Hry jsou pro život — stejně jako byly právě pro Gymnasion — jak nutné, tak i žádoucí, vedoucí k aktivitě, seberealizaci a jejich hlavním účelem je vyvrcholení a výsledek.

Zdá se to všechno jednoduché. Všechno je jednoduché, když čtete výklad třeba jen trochu zasvěceného.

Ale ti, kdo se přicházejí učit, musí začít tak, jako by všechna dosavadní zkušenost tu nebyla a neplatila.

A ona taky neplatí a není.

Protože zkušenost je možno sdělit i vyslechnout, ale nic naplat, udělat ji musíme pak osobně a znova i když podstata zůstane stejná.

Ailan Gintel

Příště: Atmosféra

sece u Pelhřimova, která bude navazovat na seminář k problematice výchovy nových instruktorů na úseku pobytu v přírodně.

• V březnu 1973 dojde v Praze k prvnímu společnému zasedání obou Metodických rad pro pobyt v přírodě SÚV i ČÚV SSM.

• Tamařa Vraštilová, členka Instruktorského sboru ČÚV SSM se v letošním roce zúčastní ve Finsku školy pro výchovu instruktorů organizace Suomen Latu.

• I slovenský UV vydává Metodické listy. V nedávné době vyšlo již jejich druhé číslo celkem obsahové i graficky slušné úrovni. Je jen škoda, že jsou pouze čtvrtletníkem.

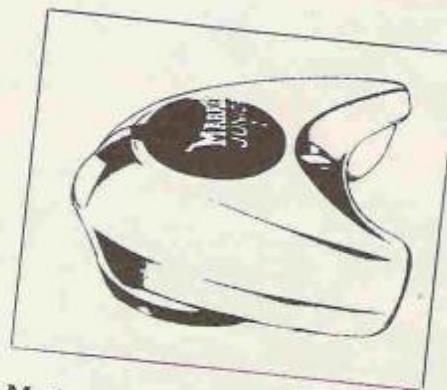
• V současné době dochází k závěrečnému zpracování koncepcie zájmové činnosti na úseku pobytu v přírodě SSM, která má být předložena plenárnímu zasedání ÚV SSM.

I když se letos zima nemůže jaksi rozhoupat, věříme, že se přece jenom umoudří a pak vám snad přijde k dobru tenhle náš tip. Hana V o ē k o v á z ČTO pro vás vybrala různé typy bezpečnostního vázání československé i zahraniční výroby a je jenom na vás, kterém dáte přednost.

Snaha o co nejpevnější spojení lyže s lyžařskou botou a tedy i nohou lyžaře — základní předpoklad pro citlivé ovládání lyží — vedla v minulosti ke konstrukci poměrně jednoduchých vázání. Vázání splňovala požadavek pevného spojení lyže s botou avšak na úkor bezpečnosti lyžaře. Jako příklad uvádíme obvykle řemenové vázání „Francouz“, kde špička boty byla upevněna pevně v kovových čelistech a pata připoutána — opět pevně — dlouhým řemensem. Ale ani dlouho používaný Kandahár si při použití spodního tahu nezadal co do bezpečnosti s odsouzeným „Francouzem“. Při pádu, který není v lyžování řídkým jevem, působily pevně připoutané lyže na nohy majitele jako páky a to obvykle ve směru, který dolní koncetiny nevydržely bez poškození. Výsledek — zlomeniny, výrony a poškození kolenních kloubů — byly a dosud jsou jedním z nejčastějších úrazů při lyžování. Tak se při konstrukci lyžařských vázání a hodnocení jejich kvalit dostávala stále více do popředi i otázka jejich bezpečnosti. Kromě požadavku na vázání udržet pevný kontakt lyže s botou, byl uplatňován stejně důležitý požadavek — uvolnit nohu lyžaře v kritickém okamžiku od lyže a zabránit tak připadněmu úrazu.

U bezpečnostních vázání vyráběných v současné době je řešeno uvolnění nohou lyžaře pojistnou špičkou, která při překročení určitého tlaku dovolí pohyb boty do stran a tím uvolní lyži od boty. Pojistné špičky se používají v kombinaci s pevnou nebo pojistnou patou. Pojistné paty při větším zatížení než na které je vázání nastaveno, uvolní patu lyžaře buď ve směru rotačním nebo vertikálním — což závisí na konstrukci vázání.

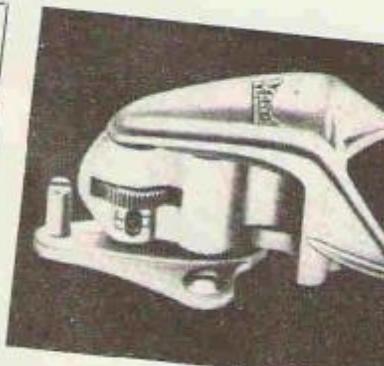
Letos je poprvé na našem trhu větší výběr různých typů bezpečnostních vázání, jak československé konstrukce, tak i vázání, vyráběných u nás v licenci. K dostání: Rakouska.

Marker — Junior 1

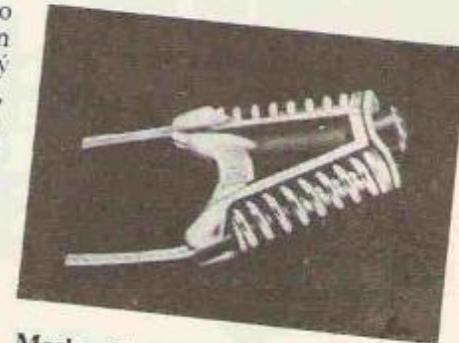
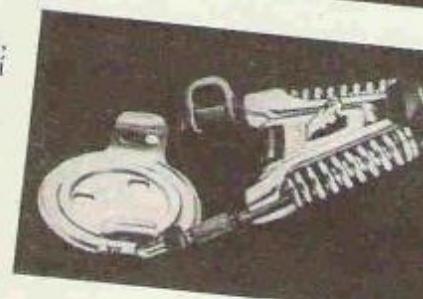
Vyrábí Drukov Brno, cena 230 Kčs, bezpečnostní špička uvolňující špičku boty v rotaci, umožňuje uvolnění vertikálně.

Vhodné vázání pro mládež do váhy 45 kg.

Marker FD

Vyrábí v licenci Filmový průmysl Barrandov, cena 530 Kčs. Super (obr. 2), bezpečnostní pata — uvolňuje patu v rotaci i vertikálně. Osvědčené vázání, vyhovuje i náročným lyžařům.

Marker Turimat

Vyrábí v licenci Filmový průmysl Barrandov, cena 440 Kčs. Typ Marker Simplex Super (obr. 2).

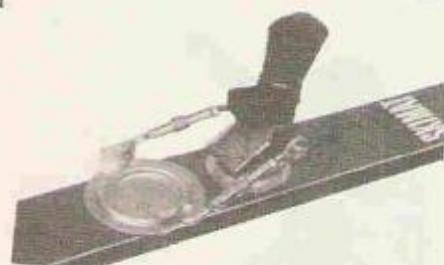
Bezpečnostní špička uvolňující špičku boty v rotaci. Bezpečnostní napínák lanka, které drží patu. Vázání umožňuje při nastavení zvedání paty při chůzi do kopce.

Skimat

Vyrábí Lověna Praha, čs. výroba cena 98 Kčs.

Bezpečnostní špička — uvolňuje špičku v rotaci. Používá se v kombinaci s patou Skimat-Catapult nebo Skimat Roll.

Skimat Catapult

Vyrábí Lověna Praha, čs. výroba, cena 170 Kčs.

Bezpečnostní pata umožňující uvolnění vertikálně. Lehké vázání pro dospělé i děti.

Skimat Roll

Vyrábí Lověna Praha, čs. výroba, cena 73 Kčs.
Bezpečnostní pata uvolňující patu v rotaci.

Drukomat

Vyrábí Drukov Brno, cena 395 Kčs.
Pojistná špička uvolňující v rotaci.
Bezpečnostní pata uvolňující vertikálně.

Nebude pravděpodobně dále vyráběno.

Bezpečnostní vázání

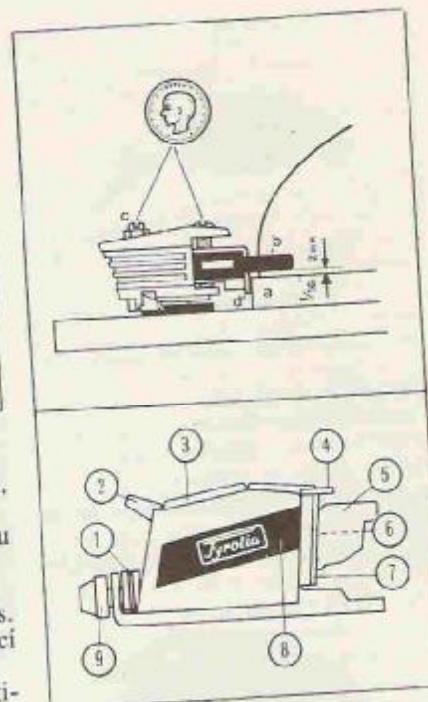
Vyrábí KOH-I-NOOR Bílovec
Pojistná špička, umožňující rotaci uvolnění.

1. dětská: 65 Kčs, s napínákem a lanky 130 Kčs;
2. dámská: 100 Kčs, s napínákem a lanky 145 Kčs;
3. pánská: 155 Kčs, s napínákem a lanky 210 Kčs.

Pata je upevněna lankem a bezpečnostním napínákem.

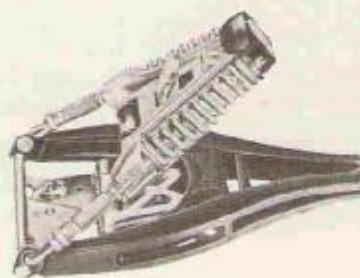
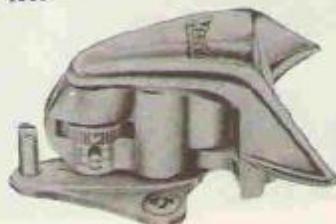
Vázání, dovážená ze zahraničí:

U informací o dovážených vázáních — převážně z Rakouska — uvádíme pouze cenu a popřípadě velmi stručnou charakteristiku. Některá z těchto vázání jsou k dostání pouze v prodejně Pragoimpex Praha 1, Václavské nám. Zde také obdržíte podrobné informace k jednotlivým typům dovážených vázání.

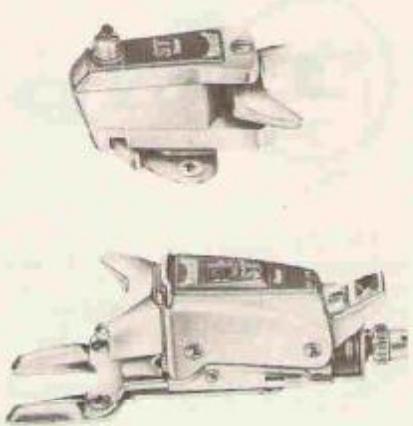
Tyrolia Rocket 100

Tyrolia Clix 90
690 Kčs,
systém bezpečnostní špička,
bezpečnostní pata — nášlapný typ
vázání, uvolňující patu vertikálně.

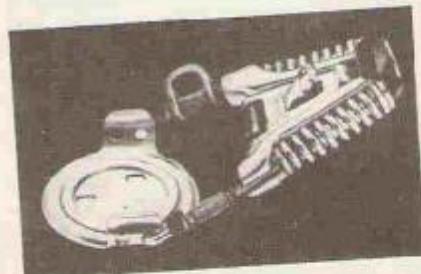
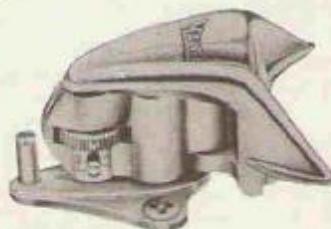
Tyrolia
pata typ 3000, špička typ 2000,
860 Kčs.

Marker TRS Rotamat

1060 Kčs
Bezpečnostní vázání umožňující sjezd i výstup (při nastavení lze zvedat patu). Vhodné pro vysokohorskou lyžařskou turistiku.

Marker STS Set

620 Kčs
Bezpečnostní špička,
bezpečnostní pata uvolňující patu
vertikálně.

Marker Rotamat FD

860 Kčs
Bezpečnostní špička, uvolňující
v rotaci. Typ Marker Simplex
Super.
Bezpečnostní pata uvolňuje v rotaci
i vertikálně.

NA
KOHO
TO
SLOVO
PADNE

aneb

Do třetice všeho dobrého si naše rozpočítávadlo vybralo muže nadmíru povolaného k tomu, aby se vyjádřil tak říkajíc k materiálně technické základně táboreni. Je jím ing. arch. Svatopluk SLADEČEK, předseda rady táborských zařízení při MR ČUV SSM. Položili jsme mu několik otázek a je třeba říci, že při odpovědích nevynechal ani jednu, můžeme však jenom litovat, že patří mezi muže úsporného vyjadřování a byl přesných, žel bohu krátkých formulací. Ale protože vždycky jde především o to, co se říká a ne jak dlouho se to říká, dejme už konečné slovo odborníkovi.

ROZPOČÍTÁVADLO PRO PĚT TÁBORNÍKŮ

Co všechno vlastně máte v popisu práce?

Poprvé řečeno zatím jenom to, co jsem si tam sám dal. Ostatně můžete nakouknout do plánu naší práce. (Pozn. redakce: Nakoukli jsme a viděli. Není toho

zrovna málo; tak třeba jenom v letošním roce je třeba zajistit nutnou údržbu Sluneční paseky, řešit projekt sauny na Lipnici, připravit návrh na vybudování střediska vodní turistiky, shromažďovat veškeré informace o turistických základnách SSM a uvažovat o jejich vydání ve formě jakéhosi průvodce i mnoho, mnoho dalšího.)

Co vás v poslední době profesionálně rozčílilo?

Nerozčíluji se profesionálně, ale spíše živelně a impulzivně — dá se říci amatérsky. Ovšem záleží na tom, jak se díváme na profesionalismus. Osobně se ztotožňuji s Every Brundagem a jako profesional se cítím doma v práci architekta nebo středoškolského profesora. Ze zorného úhlu položené otázky jsou obě jmenovaná povolání nezáviděně hodná, neboť, jak praví klasik, jsou spíše posláním. Z toho vyplývá, že pesto všechno, či právě proto, musí být jeden spíše optimistou, protože mu jinak hrozi smrt z nepřetržitého rozčilování.

Ale abych řekl něco konkrétně. Tak například velmi optimisticky se stavím k nedostatku kritiky v architektuře. Je přece rozkošné, když s velkým zaujetím diskutujeme o problematice propadlého díla začínajícího autora, jehož první básnická sbírka právě vyšla mizivým nákladem, ale lehce a bez povšimnutí přejdeme nezdářenou realizaci architektonického díla, jehož investiční náklad reprezentuje řádově desítky milionů korun a co víc, po dlouhá desetiletí bude spoluvtvářet a ovlivňovat životní prostředí.

Tato skutečnost není ani tak k rozčilování, ale spíše k vztetku.

Od ní je totiž jenom krůček k vysvětlení toho, proč se místo funkčně účelových zařízení pro pobyt mládeže v přírodě (které by pomohly aktivizovat činnost) staví různé luxusní „hotely“, které sice vlastní organizace mládeže, ale svým charakterem odpovídají podle mého názoru stavbám určeným pro zcela jinou sociální skupinu.

Tak už se nezlobte a raději nám řekněte, kdy jste se v poslední době profesionálně potěšili?

S profesionalismem v potěšování je to stejně jako s profesionalismem v rozčilování. Rozdíl je jen v tom, že potěšování je mnohonásobně zdravější. Proto se skutečně raději potěšují.

Opravdu mě potěšuje zvyšující se zájem o řešení bytové otázky, o jejímž významu pro mladé nemá smysl hovořit. Speciálně mě těší, a to profesionálně, zájem, který se konečně soustředuje na individuální výstavbu bytů, která byla po léta ke škodě společnosti neprávem opomíjena i když se zde realizovalo a realizuje nejméně 20 % nového bytového fondu.

A samozřejmě mě těší ustavení Rady táborských zařízení, která by se měla mimo jiné stát, jak je to patrné z plánu práce, jistým oponentem přípravy nových investic v oblasti výstavby zařízení pro pobyt mládeže v přírodě.

Před několika lety začala u nás vznikat jistá táborská zařízení pro mládež, lidově pojmenovaná „velkovýkrmny“. Je to označení nespravedlivé, či na něm něco je?

Poprvé řečeno, nic mi to neříká, alespoň ve vztahu k táborskictví. Zřejmě se jedná o pseudotáborskictví prováděné ve stanových základnách s cestíčkami vyspanými piskem, s elektrickým osvětlením mezi stany (či dokonce v nich) a samozřejmě s nezbytnou kvalitní kuchyní (ev. povinným spánkem po obědě).

Dá se proti tomu něco dělat?

Nedělat to. Mladí lidé co je znám a jsem s nimi v práci v blízkém kontaktu, jsou v jádru romantici. A to navíc romantici velmi činorodí, což vyplývá z přirozené touhy po seberealizaci.

Jaký je vůbec světový trend v táboreni?

Takovi mladí lidé, jak jsem je popsál v minulé odpovědi, jsou na celém světě. Jako amatér nejsem

přes trendy sběhlý, avšak tento trend je vytušitelný: „Dát mladým možnost seberealizace a vychovávat je přitom tak, aby si to pokud možno ani neuvědomovali a stále se cítili sebou samými.“ Organizovaný pobyt v přírodě je jistě jednou z forem, která nám to v plné míře umožňuje.

Kdybyste měl vydat zprávu o stavu táborských zařízení, co všechno by v ní bylo?

Muselo by tam být všechno, ale zejména stručně a jasné. Seřízení přírody začíná u šetření papírem. Představa přírody bez stromů je morbidní. Je proto přirozené, že tato zpráva by měla závěr, který by zobecnil poznatky a doporučil řešení nedostatků, v čemž bych viděl její smysl.

Dá se fond táborských zařízení rozšířit i svépomoci, vtipnou improvizaci, či nápadem? Mohou si třeba někde na okrese vybudovat svoji „mini-Ždání“?

Samozřejmě dá. A nejenom to, měl by se touto formou rozširovat zcela samozřejmě. Souvisí to velmi úzce s tou seberealizací, a potom také se vztahem k „vlastnímu“ dilu. Navíc se zde obvykle dá velmi málo svádět na nedostatek financí, protože ve skuteč-

nosti to chce zpravidla více chuti a nadšení, než finanční samých. Ideální materiál pro stavby tohoto typu, dřevo, bychom mohli mít bohužel často téměř zadarmo z polomů. Organizujeme přece různé prázdninové projekty. Proč bychom tedy v rámci nich nemohli být společensky i sobě prospěšní? Stavět hotel v rámci okresu, to je myslím koncepčně i jinak neúnosné. V duchu spíše sním o síti zařízení pokryvající území, která poskytuje základní služby z velké části formou samoobsluhy, a která svou dostupností umožňuje všem poznat celou naši krásnou zem. Mladí mají touhu poznávat a dospělí tiskají, že mají poznávat. Neměli bychom tedy pracovat na stejně platformě jako podnikové rekreace ROH.

Děkujeme za vaše upřímné a otevřené odpovědi a doufáme, že se na stránkách Metodických listů znova sejdeme.

Myslime si totiž, že byto bylo zapotřebí, protože nápady, inspirace a vtipné návrhy řešení různých táborských zařízení jistě nejsou k zahození.

NAŠE ANKETA O NEJ... NEJ... INSTRUKTORA ÚSPĚŠNĚ POKRAČUJE A NA DNEŠNÍ STRÁNKU JSME PŘIVEDLI

NEJPŘÍSNĚJŠÍHO INSTRUKTORA

tak říkajíc instruktora psa, S Milanem Hošnou o tom všem rozmouvá, jakož ho i slušivou čepičkou obdarovává náš spolupracovník, Jaroslav Kvid.

Proč myslíš, že právě tebe vybrala redakce za nejobávanějšího muže Instruktorského sboru?

Nemyslím, že bych patil k mimořádně přísným instruktorům. Iato pověst mě zřejmě provází od první krajské táborské školy, která byla vůbec pořádána a kde jsem dělal náčelníka. Tehdy z dvaceti lidí prošlo jen osm. Snažil jsem se její úroveň dát do relatec se standardem Ustřední táborské školy. Latka byla přesně tak vysoko, jak být měla a pro všechny další KTŠ tam také zůstala. Tehdy to však byly požadavky dosud nevidané a způsobilý rozruch. Že absolvent školy bude později mým spolupracovníkem, bylo jedno z kritérií, o která jsem se při hodnocení opíral. Z hlediska funkčnosti a efektivnosti práce celého Instruktorského sboru považuji takový přístup za správný. Je pravda, že mnozí neúspěšní účastníci jsou rozčarováni. Někteří z nich se další léta hlásí znova a pokud uspějí, své kvalifikace si váží. Vědě, že není prázdným pojmem.

Co říkáš své nové povinnosti nosit tuto černou čepici s odznakem psa na všech akcích Instruktorského sboru?

Asi budu pod tou čepicí zpytovat své svědomí, jestli dělám všechno správně a tak, jak je potřeba.

Kterou akci, kde jsi byl přítomen, považuješ za nejúspěšnější?

Asi softballový turnaj v červnu 1972. Byl to podnik, který v této oblasti co do rozsahu překonal všechno předešlé. Nejednalo se o ulíkání špičkových celků, ale o družstva amatérsko-rekreačního rážení. Úspěch celého turnaje byl takový, že oproti plánu pořádat další výzvy po dvou letech, se bude konat každý rok. V tomto ročníku bude ohohacen softballovým minikursem pro všechny nové zájemce.

V čem vidíš hlavní přínos Oddělení zájmové činnosti ČÚV SSM pro pobyt v přírodě?

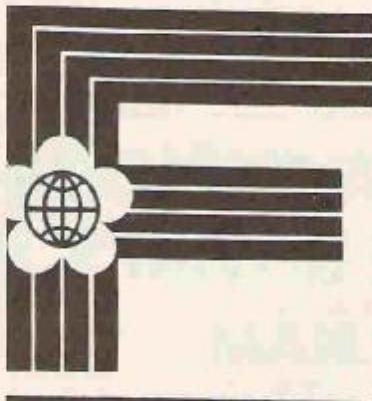
Myslím, že se konečně vytvořila složka, která se seriórně a fundovaně zabývá touto problematikou. Je správné, že věnujeme pozornost mládeži sportovně neorganizované a zejména tém směrem rekreačně-sportovní činnosti, které zatím mají málo místa v programech jiných společenských organizací tohoto zaměření.

Co bys přál do budoucna sám sobě?

Pracuji na směny jako dělník v papírnách. Dálkově studuji IV. ročník pedagogické fakulty. Mám jednu ženu, dvě děti a tři táborské odbornosti. Přál bych si to všechno stihnout.

Foto J. Kvid

CO? Proč? Kdo? Kdy? Kde? Jak? A co ty?

CO?

Festivalový sportovní odznak je společně hnuti
Československého svazu tělesné výchovy
Svazu pro spolupráci s armádou
Socialistického svazu mládeže
organizovaného na počet X. světového festivalu mládeže a studenstva
IV. sjezdu ČSTV
V. sjezdu Svazarmu.

PROČ?

Chceme, aby se co nejvíce lidí, především z řad mládeže, zapojilo do aktívního provádění tělesné a branné výchovy, turistiky, sportu.

KDO?

Do plnění podmínek festivalového sportovního odznaku se může zapojit skutečně každý, komu nohy a ruce alespoň trochu slouží, kdo se cítí mladý a mladým chce zůstat a komu již proběhlo alespoň 15 let. Plnění není omezeno členstvím v organizaci.

KDE?

Podmínky Festivalového sportovního odznaku je možno plnit a FSO lze získat na předem vyhlášených veřejných soutěžích, organizovaných SSM, ČTO, STO nebo Svazarem, na všech typech soutěží, odpovídajícím sportovně technickým předpisům (prověrkové soutěže na školách, odborných učilištích, vojenských útvarech, vesnicích, u příležitosti setkání mládeže, při SHMP, tělovýchovných slavnostech 73 apod.).

O splnění podmínek a limitů rozhodují oprávnění rozhodčí. Jsou to kvalifikovaní cvičíci, trenéři a rozhodčí sportovních odvětví, turistiky i ZTV, učitelé a profesori tělesné výchovy, náčelnici a instruktoři tělesné přípravy, instruktoři a rozhodčí branných sportů Svazarmu i všichni absolventi vysokoškolského studia se zaměřením na tělesnou výchovu a sport.

JAK?

Festivalový sportovní odznak, což je vlastně moderní písmenko „F“ s festivalovou růžicí a zeměkoulí, lze získat po splnění alespoň čtyř z uvedených šesti disciplín.

	ženy	muži	
1. plavání	50 m	100 m	libovolným způsobem bez zastavení
2. běh na čas	za 5'	za 10'	
3. střelba	alespoň 100 m	alespoň 1500 m	
/ malorážky	40 bodů	50 bodů	
na 50 m terénu 16 × 11, počet ran 3 náštělné + 10 vleže			
nebo			
ze vzdutkovky	40 bodů	50 bodů	
na 10 m terénu 8 × 5,5, počet ran 3 náštělné + 10 vleže			
4. hod granátem			
na cíl	na 15 m	na 20 m	
kruh o průměru 2 m	minimálně 1 zásah ze 3 hodů		
na délku	minimálně 20 m	minimálně 30 m	
5. skok do délky	minimálně 280 cm	minimálně 320 cm	
6. výběrová skupina			
a) Běh Mladé fronty a Směny			
b) SZBZ			
c) DZBZ			
d) orientační běh			
e) tělovýchovné slavnosti 73			
f) závod branné všestrannosti škol II. cyklu			
g) turistický výlet (na kole, na lyžích, na vodě, pěšky) musí trvat alespoň 4 hodiny ve tříčlenném družstvu			

Zájemci mají možnost vystíhnout si průkazku z novin (Mladá fronta, Směna, Sport, Tempo, Svatarmovec, Zápisník) nebo si ji vyzvednout na OV SSM (až koncem února). Tam také získají po splnění a odevzdání potvrzené průkazky „efko“. Při masovém plnění FSO se odznaky předávají na závěr akce slavnostním způsobem.

A CO TY?

Věřím, že se určitě zapojí a při všech výletech, akcích apod. si najdeš chvíliku na splnění některé disciplíny Festivalového sportovního odznaku. Jistě se nespokojíte s danými limity a v co nejšíři míře si mezi sebou zazávodíte, zkонтrolujete svou rychlosť, výtrvalost, obratnost, přesnost, vůli a uplatníte svou, jistě nemalou ctižádat. Celou akci si můžeme důkladně promyslet, rozberat a připravit — máte na to totiž celý rok 1973. Přeji vám při jejím plnění hodně zábavy a spoustu hezkých chvil i hodnotných výkonů.

Jiří Nedvěd

KONFRONTACE

ANEB FINSKÁ TÁBORICKÁ ZAŘÍZENÍ I VYBAVENÍ, ALE HLAVNĚ NOVINKY, ČI ROZDÍLY OPROTI NÁM

Uvodem je třeba poznamenat, že program a výbava ubytovacích zařízení při expedici do Laponska nedovolily poznat celý problém do té míry, aby mohly být činné všeobecně závěry. Expedice se setkala se zařízeními, která by mohla od oividat naši představě o táborských zařízeních, jen asi ve těch případech.

Základním vodítkem při posuzování zařízení táborského typu ve Finsku je odpověď na otázku — komu patří a slouží. Z tohoto hlediska lze také ičko zevšeobecnovat poznatky, které jsme nabylí, protože veškerá zařízení, která jsme viděli, patřila organizaci Suomen Latu. Protože členové této organizace zahrnují všechny věkové skupiny, schází se v zařízeních organizace mladí i starší dohromady, udržují se zde po dlouhá léta stálé skupiny návštěvníků, kde jsou často celé rodiny a příslušnost k té které „táborské základně“ se přenáší i na děti. Není divu, že takto vytvořená společnost představuje značně odlišnou materii ve srovnání s podmínkami různi mládežnické organizace.

Z toho, co jsme poznali, můžeme rozdělit zařízení do těchto skupin:

1. Jednoduché budovy (většinou dřevěné sruby) s velkou společenskou místnosti, dobře vybavenou kuchyní a většinou (podle srovnání s námi) poměrně nouzovými možnostmi noclehů. Vzdálenost od městských center nebyla velká, takže některá byla navštěvována nejen o víkendech, ale i po pracovní době ve střední den. Vybavení sportovním náradím zdaleka neodpovídá našim představám (většinou jen míč na odloženou, síť, popřípadě rybářské pruty). Pokud se týče ostatního vybavení, byla zde hygienická zařízení na úrovni Slunečné paseky, proti nám však vše dobrá sauna, což celkově hygienické podmínky podstatně zlepšuje. Tato zařízení jsou dostupná všem členům organizace bezplatně.

2. Celé komplexy budov pro větší počet návštěvníků, které byvají rozděleny na ubytovací, hygienické, společenské. Celý komplex skýtá velmi dobré podmínky pro rekreaci hotelového typu. Vybavení je na vysoké úrovni — elektrický proud a topení, kvalitní hygienická zařízení a sauny. Nejedná se zde však o kolektivní rekreaci společně ženou, tak jako u nás v Čestovní kanceláři mládeže.

Tyto objekty jsou v podstatě hospodářskými zařízeními organizace, kam mají členové přednostní vstup. Sportovní vybavení nedosahuje pestrosti, např. Lipnice, ale je kvalitnější. Půjčuje se za uplatu.

3. Siroká síť malých, ale masivních dřevěných srubů, vybavených pouze pro jednoduché vaření. Tyto jsou otevřeny pro jakékoliv návštěvníky. Jsou většinou na značených turistických trasách, nebo umístěny kolem rekreačních center v takových vzdálenostech, aby mohly být cílem jednodenních výletů.

Je tedy možné najít zařízení

1. pro vikend společnosti maximálně 20 lidí, nedostatečně vybavených, takže skoro veškeré vybavení si musí návštěvníci přivezt vlastní, přistupné jen určitému kolektivu (organizaci).
2. hotelového typu pro dovolenou, kde jsou velmi dobré podmínky a vybavení za uplatu;
3. pro zastavení na třídě, výletě, bez jakéhokoli vybavení (kromě kamen, event, stolu, židle a pevné stěchy nad hlavou), volně přistupné.

Na samotných zařízeních jsme se nesetkali vedle sportovního, ani s vybavením táborského typu — (stany, batohy atd.).

Jedinou zkušenosť v tomto směru máme z prospektů a obchodů, což je samozřejmě natolik jednostranné, že se o táborském vybavení dá odpovědět říci pouze to, že nás nadchla vynikající (alespoň na pohled) kombinace účelnosti, jednoduchosti, výborného estetického řešení a kvalitního provedení všech věcí, počínaje noži, sekýrami, přenosnými vařiči a konče stany, lany atd. Nevšímali jsme si ale něčeho, co by nebylo i u nás známo, myslím spíš typově — ne provedením.

Jaké závěry by vyplývaly pro nás:

1. Ve snaze dosáhnout co největšího zájmu mládeže o naši činnost možná pfeceňujeme (ve srovnání s Finskem) úlohu vybavení a komfortu našich zařízení. Jak se ukázalo ve Finsku, nelze jejich vybavení s naším srovnat.

2. Samotné objekty stavíme bez citu k přírodě (architektonické řešení, volba materiálu) a tak už od základu působíme proti snaze o harmonii při tvorbě programu akcí.

3. Je zcela podezeněna úloha společenské místnosti v našich zařízeních, většinou za cenu zvýšené kapacity. Navíc působíme ve směru tříštění kolektivu tím, že jsou tyto místnosti všejak členěny nebo zařízeny tak, že komunikace mezi návštěvníky je nesnadná. Ve Finsku jsme se setkali většinou s jednoduchou lavicí po celém obvodu místnosti, takže všichni mohli být čelem u centra zábavy a také se bez jakéhokoli potíží okamžitě zapojit do programu. Společenské místnosti u nás (pokud jsou) mají namnoze komplikované přírody a spoustu zbytečného „nábytku“ atd. Velikost společenské místnosti představuje ve Finsku podle našich zkušeností 50 % objemu objektu, i z cenu nouzovějších podmínek pro ptenecování.

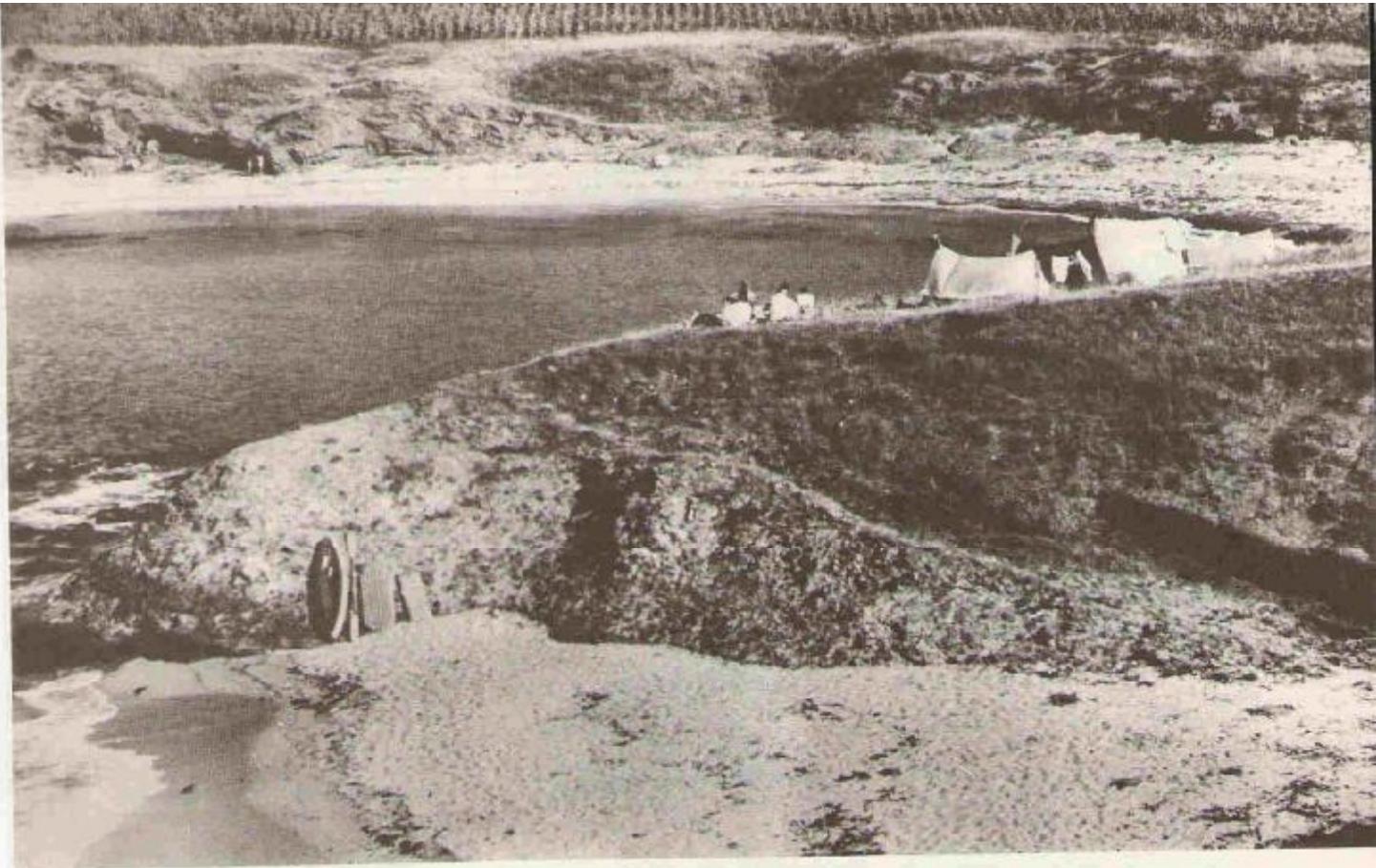
4. Systém stabilního okruhu návštěvníků založen vytváří ve Finsku velice dobré kolektivy, které mají potom i velice blízký vztah ke svěřenému majetku. V našich podmírkách, kdy zjišťujeme někdy až nepochopitelné škody, způsobené účastníky akcí, by možná podobný způsob organizace využití založen měl vliv na zlepšení nedobrého stavu.

5. Podle mého názoru, který není samozřejmě podložen pětisími faktům, je ve Finsku relativně podstatně více založen typu 1. než u nás. V souvislosti s myšlenkou podpory vikendových akcí a s podporou, které se dostalo pobytu v přírodě na I. sjezdu SSM, bylo by dobré podporovat zvýšenou měrou výstavbu jednotlivých zařízení vikendového typu pro svazácké kolektivy. Rozvinutá síť těchto zařízení by byla spolehlivou základnou pro další rozvoj pobytu v přírodě SSM. V této souvislosti by mohlo být Radou táborských zařízení navrženo několik variant těchto budov s podrobnou dokumentací (tak jak to je třeba u tzv. Areálů závaví), což by podstatně urychлиlo jejich eventuální výstavbu.

Je pochopitelné, že krátkost pobytu ve Finsku, v podstatě letním pohled na celý ten problém s táborským zařízením i vybavením a víceméně minimální počet hodnocených objektů, které jsme viděli, nemůže oprávnit tyto řádky k návu „rozběr či studie“, nebo dokonce k autoritativnímu tvrzení „Finské táborskictví, jak doopravdy je“.

Tyto krátké glosy však jistě mohou být podnětem k zamýšlení a snad i jakýmsi zdrojem inspirace. A pokud toto své poslání splní, nebyly marně napsány.

Petr Kafka

MALÉ ZASTAVENÍ NAD LETNÍ SEZÓNOU 1972

Foto Zdeněk Thoma

Pavel Kafka

Doba, kdy zahájíme letní sezónu prvními sjezdy vodáků na jařem probuzených divokých vodách, či prvními víkendy pod stanem ještě nenastala. To však neznamená, že býchom ukolébání tímto vědomím neměli se vši odpovědností přistupovat k připravě celé sezóny, či jednoživých akci. Cas nečeká a neúprosná logika jeho bytí se projeví většinou až v závěru nekvalitních příprav, kdy nám pak nevyhnutelné šturmování přináší nejen značné škody na kvalitě samotných akcí, ale nakonec často zbytečné pracovní přepětí organizátorů.

Podívejme se nyní spolu na několik myšlenek a závěrů, ke kterých dospěla Programová rada (pomocný orgán Metodické rady pro pobyt v přírodě ČUV SSM) při hodnocení loňské letní sezóny.

Akcemi, které připravilo oddělení zájmové činnosti ČUV SSM prošlo téměř 2000 účastníků. Kvalita jejich účasti byla nestejná. Některí byli na akci třeba jen dva dny při Setkání v lesích na Slunečné pasece, jiní prošli čtrnáctidenním tvrdým

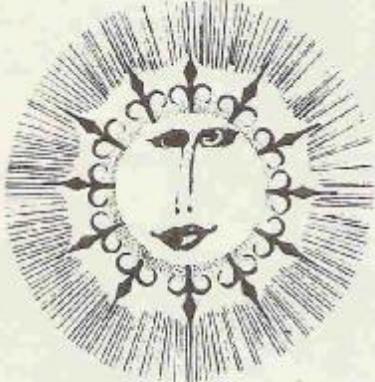
ohněm přednášek, zkoušek i praktických cvičení v táborských školách. Dále bylo uspořádáno několik rekreačních akcí nového typu jako např. experimentální Gymnasion, Lesní sportovní škola na Lipnici atd. Nezapomněli jsme ani na zahraničí, a tak naše skupiny navštívily třeba Rumunsko při vodácké i vysokohorské expedici. Účastníci expedice Laponsko dosáhli až území kolem jezera Inari, kde je od vlasti dělily nejen tisice kilometrů, ale i severní polární kruh.

Problémy, se kterými jsme se setkávali, nejsou povětšině ovlivněny nějakou specifikou ústředí a mohou být tedy cenným poučením nejen pro přípravu další ústřední sezóny, ale i pro přípravu sezóny na krajských a okresních výborech SSM a v některých ohledech mohou být ku prospěchu i v přípravě akcí základními organizacemi.

Všeobecně je možno říci, že nedostatky, které se při některých akcích objevily, ukazují na nedostatečně kvalitní a pečlivou přípravu. Zejména tak bylo u propagace akce,

výběru účastníků a materiálního vybavení. Na druhé straně byla většina akcí hodnocena po stránce kvality programu velmi dobře.

Proč dáváme propagaci takovou vážnost při hodnocení? Většina našich instruktorů si tuto otázku neklade se vši odpovědností (nejížnak je tomu i na krajích a okresech) a pokud na ni reagují, pak argumentem „těch 30 lidí, které mohu maximálně vzít, se mi vždycky přihlásí“. Tento postup má dva neblahé důsledky. Za prvé: na akci se nepřihlásí (např. z okresu) těch 30 účastníků, kteří by měli největší zájem a tedy také radost, že jsou právě na takové akci. protože je propagace vůbec nezasáhne. Za druhé: nedilným cílem propagace je vedle získání zájemu také bližší informace o akci. Jde tu o to, aby se na kurs vodního lyžování nepřihlásil absolutní neplavec, aby se na zimní přechod Velké Fatry nepřihlásili lidé, kterým výstup do 2. patra zdvojnásobi frekvenci tepu a navíc nepřijeli se sjezdovkami. Uvádíme tyto příklady proto, že k nim na ústředí přes poměrně solidní informace ještě stále dochází. U náročných akcí však není spolehnouti na nelepší informaci, protože se u účastníků často setkáváme s ne dost kritickým hodnocením vlastních schopností a podceněním údajů o náročnosti akce. V takových případech doporučujeme a' -spon vyjádření lékaře o fyzické zdatnosti účastníků. Nej-

lepším způsobem zajištění kvalitního výběru je však bezesporu výběrové soustředění před akcí. Tohoto způsobu používáme u táborských škol a některých zahraničních akcí.

Stejně jako nedobře vybraní účastníci, může mít na zádě akce neblahý vliv nedostatečné, nebo nevhodné materiální vybavení. Dalo by se říci, že materiální a organizační zajištění akce je alou a omezuje konečného zádruhu. I když máme častokrát nejen na ústředi, ale i na krajích a okresech v tomto směru dobré možnosti, dostatečně jich nevyužíváme. Při našich akcích se v loňském roce vyskytly nedostatky v materiálním zajištění především nevyřešením pravidel vztahu mezi pořadatelem (oddělení zájmové činnosti) a vedoucími akcí (členové Instruktorského sboru). Od letošního roku jsme proto zavedli smlouvy, ve kterých je již před zahájením přípravy stanoveno, co požaduje vedoucí akce od pořadatele a co zbývá na něj samotného.

Metodická rada se při hodnocení letní sezóny věnovala i situaci na krajích a tady se právě u výše uvedených problémů (výběr účastníků, materiální zabezpečení) objevily velké nedostatky. Je až s podivem, že tomu tak bylo i u akcí, kde jsou vychovávání budoucí spolupracovníci KV SSM na úseku pobytu v přírodě. Jedná se zejména o krajské táborské školy jihomoravského a jihočeského KV SSM, přičemž se ani ve všech ostatních krajích (kromě Severočeského a Východočeského) nenamáhali vychovat instruktory. Ani situace na okresních výborech příliš nevybočuje z tohoto rámcu „zájmu“. Na pozvánku také jmenovite CUV SSM s. Petřálové k účasti na zkráceném kursu táborské školy pro odpovědné pracovníky aparátu a jeho aktivity reagovalo jen 12 okresních výborů. Nedobrou situaci se zabýval sekretariát CUV SSM a přijal některá opatření.

Rozhodujícím faktorem však zůstává zájem odpovědných pracovníků KV i OV SSM a jejich schopnosti. Především je zapotřebí, aby kolem sebe soustředili dobrovolný aktiv a dobře řídili jeho práci. Za

příklad může posloužit situace na oddělení zájmové činnosti ČUV SSM, kde prakticky dva placení pracovníci kolem sebe shromáždili aktiv více než 50 dobrovolných spolupracovníků. Bez jejich pomoci by rozhodně nebylo dosaženo těch výsledků, které postavili činnost na úseku pobytu v přírodě mezi nejúspěšnější oblasti práce oddělení. Protože bychom rádi dosáhli podobného stavu i na krajských výborech, budeme jejich práci letos velmi pečlivě sledovat a hodnotit.

K aktivitám bilance patří mimo dobré organizátorské a řídící práce i řada velmi úspěšných akcí. V jejich programu byla zařazena spousta zajímavých nápadů, neotřelých kombinací sportů, kultury, dobrodržství, zábavy a poučení. Díky tomu se ústřední táborské středisko na Lipnici již pomalu stává legendou. Zkušenosti jsou zpracovány do metodických materiálů a budou nabídnuty jako pomůcka pro pořádání podobných akcí v celé naší organizaci. Zájem je veliký — na Fatranský projekt prima prázdnin se přihlásilo 800 mladých lidí, pozadu nezůstal ani Gymnasium. Bohužel není možno všechny zájemce uspokojit, a protože ani KV i OV SSM, ani CKM nenabízejí takřka žádné podobné akce, zůstávají zklamání.

Přáli bychom si proto, aby ve všech částech naší organizace byly vytvářeny v souladu s velkým zájmem mládeže co nejlepší podmínky pro aktivní pobyt v přírodě, aby bylo dobré využito všech objektů, všech instruktorů. Budeme nároční, žádá to od nás doba. Klasikové marxismu-leninismu považují za měřítko bohatství společnosti množství volného času a způsob jeho využívání. Pamatuji na tuhoto pravdu i v přípravě plánu činnosti. Vypusťme akce s „programem“ povalování po pláži, a zařadme raději více vysokohorské turistiky, vodáckých akcí. Zkoušejme dělat věci jinak a lépe, ale nikdy přitom nezapomínejme, že příroda je citlivý organismus, který musíme také chránit.

Poznámka redakce:

Domníváme se, že v tomto zastavení nad uplynulou letní sezónou je mnoho poučného a návodného. Jsme si ovšem také vědomi toho, že kolik hlavnízorů a proto bychom byli rádi, kdybyste nám poslali — pokud budeme mít chuť i čas — svá stanoviska k otisklému rádkům. Konfrontace pohledu shora s pohledem zdola jistě nebude postrádat zajímavosti a určitě by měla mít své místo i na stránkách Metodických listů.

černé na bílém

Pro dnešní knihovničku jsme vám vydali publikaci doc. MUDr. Dušana Rolného CSc. a doc. MUDr. Ludovita Komandela CSc., která vyšla ve slovenském tělovýchovném vydavatelství Sport pod názvem

HYGIENA TELESNEJ VÝCHOVY

Kniha je napsána bratislavskými autory. První z autorů je vědecký pracovník Výzkumného ústavu hygieny a zároveň předseda hygiennické komise Zdravotnické rady Slovenské tělovýchovné organizace, druhý autor je vedoucí katedry lekarské kontroly a hygieny fakulty tělesné výchovy a sportu Komenského university.

Publikace je bezesporu přínosem v oblasti dosud málo propracovanou. Hygienu tělesné výchovy a sportu byla věnována zatím poměrně malá pozornost. Kniha se snaží dosavadní mezcery zaplnit a podat kompletní přehled v tomto oboru, což se ji vcelku podařilo.

V první kapitole jsou shrnutы základní otázky hygieny tělovýchovného prostředí. Zde i v následujících kapitolách jsou vždy probrány současně obecné zásady i speciální problémy hygieny tělesné výchovy. V této kapitole zaujme pracovníky v oblasti pobytu v přírodě zvláště část, pojednávající o aklimatizaci na různou nadmořskou výšku, teplotu atd., o hygienických problémech koupališ, tábora, kempinků apod.

Druhá kapitola je věnována epidemiologickým problémům. V části věnované reperentním látkám (látky odpuzující hmyz) je uveden pouze Repudin. Učinění je Retox a především Dieletamid, který je zvláště u vodních turistů velmi oblíben proti komářům a klíštům.

Ve třetí kapitole je probrána osobní hygiena. Rozvedena je část, pojednávající o významu tělesné aktivity v životoprávě dnešního člověka, často trpícího hypokinetickou chorobou. Nechybí ani důležitý úsek: tělesná výchova a polohlavní život.

Další dvě kapitoly pojednávají o racionalní výživě sportujících a o dopingu. Samostatně je zpracována část, věnovaná hygieně dětí a dorostu a hygieně školní tělesné výchovy.

Naše čtenáře asi zaujmou kapitola, věnované speciální hygieně jednotlivých sportovních odvětví. Autori spojili hygienické požadavky na významnější sporty jednak podle ročních období na zimní a letní sporty a dále podle prostředí, kde se jednotlivé sportovní činnosti provádějí.

Určitým nedostatkem publikace je, že zde není uveden seznam literatury.

Ctenář jistě uvítá velmi dobrou přehlednost a srozumitelnost textu, doplněné řadou názorných tabulek a diagramů. Autori zde nezacházejí zbytečně do podrobností, dávají přednost tomu, aby čtenář byl dostatečně informován o problematice hygieny tělesné výchovy pokud možno v celé síři.

Publikace je určena předně všem tělovýchovným pracovníkům, pedagogům i trenérům, ale měli by se s ní seznámit i všichni pracovníci na úseku pobytu v přírodě.

* * *

Foto Jaroslav Kvid

CHYSTÁTE SE NA ZIMNÍ PŘECHODY?

I když nám v době uzávěrky časopisu zima nepřeje a macešsky skrhlí se sněhem, doufajme, že v době vyjít bude všude po kopcech ta správná, bílá buclatá duchna z nejjiskřivějších vloček.

A právě to bude vhodná chvíle, abyste se rozhodli pro nějaký ten zimní přechod kopce a kopečků. Aby se vám lépe vybíralo, připravili pro vás dva odbornici na slovo vzati — Bobs Stránský a Ivan Matějů — tři malé návrhy.

BILÉ KARPATY

Jedno z mála známých pohoří s poměrně malou nadmořskou výškou (pod 1000 m). Je po Javorní-

kách pokračováním hranicního hřebene mezi Moravou a Slovenskem. Zdvihá se uprostřed dvou údolí Váhu a Moravy. Podhůří z obou stran je známo jako Moravskoslovenské Kopanice. Pohoří je poměrně málo navštěvované (kromě tří lyžařských středisek — Mikulčina Vrchu, Javofiny a Vršatce, která díky klimatickým poměrům lákají návštěvníky z Moravy i Slovenska). Z hlediska hřebenovek je nejzajímavější a prakticky za každé normální zimu sjízdná střední část pohoří — skupina Lopeniku a Javofiny, rozkládající se mezi Vlárským průsmykem a údolím Myjavky. Cestu

je nejlépe začinat v Pitinc (trať 34). Z nádraží podél Olšavy k jejímu prameni na paseku „Šuláčka“, odtud po lesní cestě na Žitkovou, kde začíná žlutá značka přes Starý Hrozenkov na Mikulčin vrch. Zde se hřebeny dělí. Západní nižší, má vyrovnaný profil a pozvolným stoupáním nás doveze po červené značce až na Javofinu. Druhý — hlavní hřeben, lze absolvovat celý po zelené značce. Má několik strmých spádů a výstupů. První začíná hned u Mikulčina vrchu, kde po překonání lopenického sedla nastupuje buben Malého Lopeníku. Cesta pokračuje zalesněným hřebenem na otevřený vrchol Velkého Lopeníku s nádherným výhledem do údolí Váhu i Moravy. Následuje prudký spád do údolí Březové, krátký výstup na Novou horu a sjezd do Květné. Z Květné na Javofinu výstup po strmé partyzánské stezce na vrchol Javofiny. Z Javofiny si můžeme vybrat několik možností. Pokud chceme zakončit cestu u vlaku, doporučujeme pokračovat po červené značce — cestě hrdinů SNP — až po Čapek, odtud po zelené na Šibenický vrch a dále po modré přes Kamená vrata na železniční stanici Vrbovce.

Ubytovací možnosti:

V Žitkově je rekreační středisko ZV ROH n. p. OSP Uherské Hradiště. Mikulčin Vrch je lyžařským rekreačním střediskem závodních výborů ROH Slavičinské strojírny n. p. Slavičín, Slovácké strojírny n. p. Uherský Brod, Slovácké konzervárny Uherský Brod a Zeveta Bojkovice. Chatu na Mikulčině Vrchu zadává Rekrea. Ve Stráni je základna OV SSM Uherské Hradiště. Javofina má jen Holubyno chatu.

Doporučené časové rozdělení:

První den: Pitín — Mikulčin Vrch
Druhý den: Mikulčin Vrch — Vrbovce

JESENÍKY

Jeseníky představovat není třeba. Hlavní hřeben Hrubého Jeseníku se dá přejít za jeden den. Proto se zpravidla přechod tohoto pohoří spojuje i se skupinou Králického Sněžníku a Orlických hor.

Východiskem pro přechod hlavního hřebene bývá Skřítek (na silnici Rýmařov — Šumperk), nebo lépe Ramzovské sedlo. Začneme-li hřebenovku z Ramzové, čeká nás hned na začátku poměrně strmý výstup na Serák — místo tradičních zimních setkání. Po krátkém sjezdu do sedla vystupujeme na Kepřník s krásným výhledem na Vozku. Další cesta je většinou klešání nejdříve k chatě Vřesová studánka a dále na Červenohorské sedlo.

Hřeben z Červenohorského sedla je zajímavější. Má několik strmých

Foto Jaroslav Kvíd

výstupů i sjezdů, kterým vévodi Praděd se svou rizestavěnou televizní věží. Jeho vrchol je po čas výstavby nepřístupný, proto je lepce jej objet po zelené až k Barborce a vyšlapat sjezdovku na Petrovy kameny. Zde začíná nejcharakterističtější hřeben Jeseníků s holými stránemi, protkanými jen skupinkami nízkých smrků. S hřebenu se nám otevírá pohled na Rýmařov a Bruntál. Ztracenými skalami hřeben končí. Následuje prudký spád ke Skřítku, kde je výhodné autobusové spojení.

Celá hřebenovka je současně až na Praděd Jeseníckou naučnou stezkou s mnoha názornými tabulemi o fauně a flóře pohoří.

Ubytovací možnosti:

Chata Ramzovské sedlo, Vřesová studánka, Červenohorské sedlo, Švýcárna, Barborka, Kurzovní chata.

Popisovaný hřeben je dlouhý asi 40 km, max. převýšení 700 m.

SUMAVA
Sumava se svým podhůřím je rozsáhlým horopisným celkem a tři jeho hlavní části v našem přechodu projdeme.

Začneme od vrchů Královského hvozdu s hlavními středisky šumavské zimní rekreace Železnou Rudou, Spičákem, Hojsovou tráží, hřeben-

nem Pancíře, Můstku, Pernetu i hojně navštěvovanými jezery Černým i Crtovým, pokračujeme k jihozápadu do nejzajímavější, nejtypičtější oblasti Sumavy — na Pláně, rozkládající se v okolí Modravy, Kvildy, Borových Lad až k Horní Vltavici. Skončíme pak na vnitřním horském pásmu, které z Plání vybíhá — na Boubíně a Želnavských horách.

Ve dvou mezietapách ve střední části, které řešíme formou hvězdicových jízd z Horské Kvildy, navštívíme další hlavní centra — staré hornické město Kašperské hory a zimní střediska střední Sumavy — Churáňov i Zadov.

Oblastní cesty:

Putování předpokládá náročnější skupinu asi 15–20 lidí, výbornou fyzickou zdatnost, znalost jízdy na běžkách. Denní dávky se pohybují mezi 20–40 km. K úspěšnému absolvování cesty patří i dobré sněhové podmínky. Nutná je rádná příprava tras, znalosti orientace, topografie a mistropisu. Trasy (až na malé výjimky) neobsahují typické hřebenové úseky, ale vedou v pahorkaté krajině, místy po náhorních plošinách, volných pláních. V některých úsecích cesty (hlavně 2. etapa — při obcházení prostoru Vojenského újezdu a i v některých

dalších úsecích) nevedou ani po značených letních cestách. Zde je zapotřebí instruktora s dokonalou znalostí práce s mapou a buzulou, orientace v terénu. Tyčové zimní značení je jen v okolí lyžařských středisek Sumavy — Železné Rudy, Spičáku a Zadova — Churáňova. V těchto střediscích má také Horská služba své profesionální pracovníky.

V oblasti se málo vyskytuje typicky horské manýry počasí jako vichřice, nárazový vítr, laviny — obtížnost nejvíce ztěžuje mlhy.

Ve sněhovém zpravodajství reprezentuje Šumavu Churáňov.

Pro méně trénované účastníky je možno zařadit několik zkratkových (doslovných v trase) nebo autobusových (možno popojiždět) a při 3. a 4. mezietapě možno zařadit formu odpočinku, rekreační, kratší výjezdky.

Trasa:

1. etapa: Janovice n. uhl. — Strážov — Děpoltice — Přenec — Můstek — Pancíř — Spičák — Železná Ruda (28 km).
2. etapa: Železná Ruda — Javorná — Těšov — Hartmanice (př. Chlum) — (30 km).
3. etapa: Hartmanice — Rajeckejn — Česká Pila — Antýgl — Horská Kvilda (23 km).

4. etapa: Horská Kvilda — Filipova Huť — Modrava — Chýnice — Smířice — Turnerská Chata — Zhůří — Horská Kvilda (25 km).

5. etapa: Horská Kvilda — Zlatá (mez. etap)

Studna — Popelná — Lídlový dvůr — Kašperské Hory — Ždánov — Královský Kámen — Javorník — Stachy — Zadov — Churáňov — Horská Kvilda (40 km).

6. etapa: Horská Kvilda — Kvilda — Pláně — Nový Svět — Lipka — Kubova Huť (24 km).

7. etapa: Kubova Huť — Boušín — Bobík — Volarý (15 km) na spodní hranici

Ubytování:

Janovice n. Uhl. — Hotel Úhlavan (LSDJ Sušice)

Železná Ruda,

Špičák — Turistická ubytovna Javor, Hotel Sirotek,

Turistická ubytovna Tatran.

Hartmanice — Ubyt. Hostinec, Ubyt. Hostinec Chlum u Hartmanic (LSDJ Sušice).

Horská Kvilda — chata Pionýr (Gustav Hones — Horská Kvilda) chata Hamerka.

Kubova Huť — rekreační středisko ČZ Strakonice.

Volarý — turistická Chata (LSDJ Vimperk).

Všechna ubytovací místa jsou cenově dostupná (ceny 10—15,— Kčs).
Stravování:

Po trase mineme řadu hostinců, podniků RAJ, turistických a rekreačních chat, obchodu s potravinami a smíšeným zbožím, takže není potřeba mít větší zásoby než na jednodenní túru. Ve větší skupině je vhodné stravování předem objednat, aby nezvinkly zbytečné obtíže.

Vybavení:

Všichni účastníci potřebují klasické běžky (počínaje maratonkami, přes favority, sprintky, sapora a další druhy — vše možno použít. Záleží spíše na sněhových podmínkách a na úrovni jezdce či používatele.), Boty i vázání nejlépe rovněž klasické pro turistiku na běžkách. Batohy tradičně pro přechody a jízdu.

Další běžné vybavení: příruční lékárna a dílna pro skupinu, náhradní špičky, mapy oblasti, průvodce, buzola.

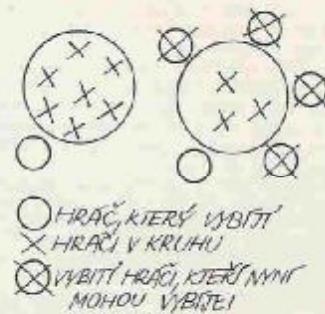

3x z Finska

POLTOPALLO

míčová hra vhodná pro hřiště i tělocvičnu

Pravidla: Nejprve se vyznačí kruh úmerně velký počtu hráčů. Všichni do něj vejdou a snaží se uhýbat míči, který po nich házi jeden hráč, stojící mimo kruh. Vybíti hráč odchází z kruhu a snaží se trefit zbyvající. Při hzení se nesmí přehlapovat hranění čára. Vítězí ten, kdo poslední zůstane v kruhu.

NELJÄ MAALIA

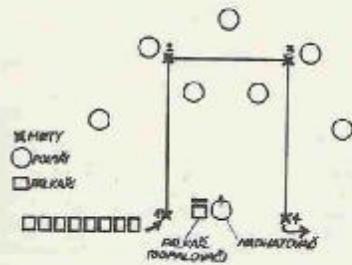
jedna z četných variant pálkování

Pravidla: Hrají dvě mužstva s libovolným počtem hráčů. Základními body hřiště jsou 4 metry v tvaru čtverce (vzdálenost mezi nimi se volí podle počtu hráčů).

Jedno mužstvo jsou pálkaři, druhé mužstvo jsou poláři. Poláři se rozestaví kolem met a volně po hřišti. Snaží se odpálkován míč co nejrychleji dopravit na metu, protože tam by zamířili běžci z druhého pálkařů oběhnout všechny 4 metry. Chytnejí míč ze vzduchu, je to aut. Po 3 autech se družstvo mění. Aut je také tehdy, jestliže byly uzavřeny 2 současně mety (před běžcem a za ním). jeden hráč z polářů je určen jako nadhazovač a stojí asi uprostřed 1. a 4. mety. Pálkaři se postaví před 1. metu a čekají na dobrý odpal svého spoluhráče. Když se pocítí, tak první z ladví běží na první metu a pak se snaží oběhnout všechny. Zastavit ho

může pouze míč položený na metu před ním. Běžec může být autován, položil si míč na metu před ním a vzápětí za ním, dív se na něj a vrátit. Pravidla u nadhazování a odpalování jsou podobná jako u softballu. Po třech špatných nadhzech získávají pálkaři metu zdarma.

Po třech špatných odpaloch (= promáchnutí, odpal do autu), získává druhého pálkařů aut. V každé hře je určen nový nadhazovač a pálkař (odpalovat). Počet her si hráči stanoví sami. Vítězí družstvo s větším počtem bodů, tedy oběhů všech čtyř met.

JENNKA

tanecní hra

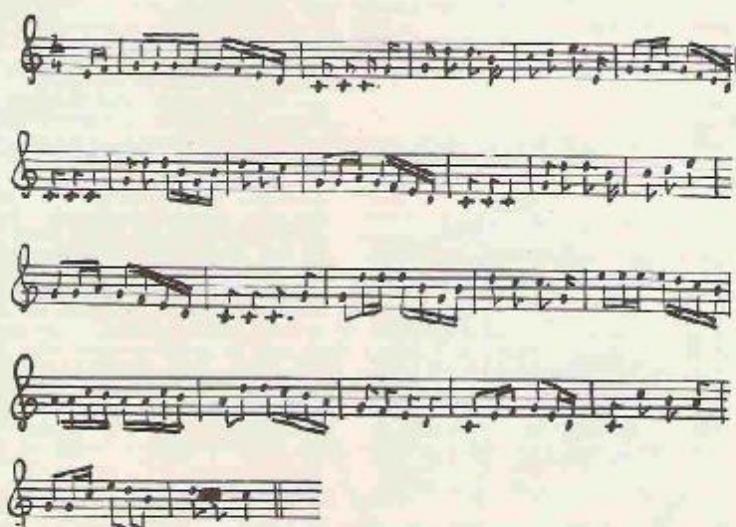
Jednoduchý finský lidový tanec, velmi oblíbený v celé zemi. Tanec se v mnoha variantách. Nejznámější je tanec ve dvoujicích.

Popis tance: Chlapec se postavi vlevo od dívčete. Oba se uchopí vzadu zkužmo za pas. Volné ruce jsou lehce zavřené podle těla.

Tanecní kroky: 1. takt: a) 3 poklusové kroky vpřed — začíná vnější noha, na kterou je dán důraz — a poskok na vnější nohu; b) totéž jak o a) jenž začíná vnitřní noha. 2. takt: (poskok na vnitřní nohu s celým obratem a poskok na vnitřní nohu s celým obratem) — 2krát za sebe a pokračování jako v 1. taktu ve směru tance

Originální provedení tance je v místnosti, kde se tanec kolem kloboučkového krku.

Základní držení po dobu celého tance:

TÁBORNICKÝ

A - Zet

Fofovy, golfsky, běžky a ještě několik dalších názvů má typ kalhot, který požíváme všude tam, kde potřebujeme mít co nejméně omezenou pohyblivost nohou — při lezení, vysokohorské turistice, běhu na lyžích a podobně. Koupíme je buď hotové (v poslední době je na trhu kromě výprodeje jen jediný druh, ne zrovna nejvhodnější), nebo zneužijeme příslušníky rodiny, ovládající řidič stroj a rozhodněm se pro vlastní výrobu. Golfsky, které jsou v prodeji a byly před rokem zlevněny, jsou z kvalitního, ale slabého ripsu, který nevydrží hrubší zacházení a na expozovaných místech se brzy prudce. Kromě toho jsou zbytečně volné do šísky a také pas s gumou není vyřešen nejhodněji. Materiál při domácí výrobě volíme podle použití, na běžkách není tak namáhán, jako při lezení. Slabý materiál sice brzy promíne, ale také brzy uschné, silnější plátno s hustou vazbou je po namočení jako plech. Můžeme použít i pevnou vlněnou látku, nebo na zimu látku ze známých „kopřiváků“ vz. 21. Dělku kalhot měříme na noze ohnuté v kyli i v kolenně do pravých úhlů, jinak by byly krátke a mohly být v chodidle delší krokem pěkně vystříhané. Protože žádná impregnace není věčná, očíte se v tomto postavení časem každý. Jediný dostupný impregnaci prostředek na našem trhu je spray. Je dost drahy, jedna lahvička vystačí ani na půl měsíce větrovky, výsledek ani po začlenění není nijak zářivý. Žádný silikonový, nebo jiný moderní prostředek není běžně dostupný a tak jsme kromě zmíněné správy nutenci stáhet ve tkanině stearan hlinity nebo olovnatý podle osvědčených receptů našich předků.

Gdyž začne přílet je hrubá chyba nejen pravopisná, ale i vaše, když jste nepočítali s touto možností a nevybavili se proti nepřízní počasi od mraholení až po bělečkovou potoku. Nestačí jenom využít smysl pro humor jako preventce deprezivní nálady, kterou dělá, trvající celou dovolenou můžete využívat; je třeba chránit sebe i zásoby před nadměrným provlnitvím shora i zdola. Při táboření nás chrání dobrý a dobré postavený stan, nebo využijeme různých kůlů, seníků apod., ale když se musíme pohybovat venku, nastane zateklávací zkouška výstroje. Při menším děti, nebo krátkodobě postačí dobré impregnovaná větrivka, či celta, složená jako pláštěnka, kterou můžeme přehodit i přes batoh. Každá látka z přírodních materiálů

sice časem provlhne i při dobré impregnaci, její výhodou však je, že propouští vzduch i mokrá. Pláštěnka z igelitu, polyethylenu, nebo „žužákoviny“ nepropustí ani kapku, ale vytvoří skleníkovou atmosféru, takže jsme někdy při větším námazu mokré více pod pláštěnkou, než z venku. Krátké pláštěnky mají, také „okapový efekt“, nohy pod okrajem pláštěnky můžeme stále v proudu vody. Relativně nevhodnou pláštěnku z plastických folii je rámový, který při pohybu způsobuje. Polyethylenové pláštěnky za 14 Kč jsou výborné, sbalené zabírají málo místa, jsou lehké, dostatečně dlouhé a životnost vzhledem k ceně je dostatečná, při trochu šetrném zacházení vydří mnoho dní nošení. Proti vlnku od země (v Tatrách není zvláštěností při deseti 5 cm vrstva vody na chodnících) se chráníme rádou impregnací bot podle různých receptů. Běžně postačí před sezónou několikrát napustit zahtěté boty horkým silikonovým krémem a pak je každý den běžně mazat. Batoh můžeme impregnovat namočením v benzínovém roztočku vazelíny a parafinu. Horší situaci nastane, chcemeli impregnovat části oděvu, nebo díky konci stan. Protože žádná impregnace není věčná, očíte se v tomto postavení časem každý. Jediný dostupný impregnaci prostředek na našem trhu je spray. Je dost drahy, jedna lahvička vystačí ani na půl měsíce větrovky, výsledek ani po začlenění není nijak zářivý. Žádný silikonový, nebo jiný moderní prostředek není běžně dostupný a tak jsme kromě zmíněné správy nutenci stáhet ve tkanině stearan hlinity nebo olovnatý podle osvědčených receptů našich předků.

Hory kromě divokého a drsného terénu vynikají i divokým a drsným podáším. Tomu se musíme také podstoupit při volbě výstroje, i když ve stejně době o 1500 m níže nám řešíba staří sotky a koše. O botách a kalhotách už byla zmínka, doplňme je podkolenkami, nebo ponožkami a kamašemi (jsou výhodnější, při premáčení měníme jen ponožky). Ke košili si v každém případě přibírejme svetr, nejlépe rolák. Z materiálu je samozřejmě nejvhodnější vlna. Při horším počasí, nebo na delší pobyt si vezmeme rádi všechny dva, jeden slabší, jeden silný. Obléčení doplňme větrovkou. Tenké bavlněné, nebo silonové větrovky nehtejí, ale ve spojení se světrem obvykle stačí i při chladnějším počasí. Prošívány větrovky jsou bud z tkanin laminovaných molitanem, nebo s pérovou, či silonovou náplní. Pokud nemají vlněnou vlnou opravidlo nepromokavou, fungují v dešti jen houba, nejsou tedy na letní období příliš vhodné. Větrovky lakovaného silonu vodu nepropouští, ale jen pokud jsou nové. Bavlněná impregnovaná tkanina sice po delší době provlhne, ale nepromoká. V každém případě musí mít větrovka kapuci a zapínání až na bradu. V zimě se také osvědčily bundy z umělé kožešiny, Bonekanu, který může být i dvojitý. Bohužel v současné době není žádná větrovka z tohoto materiálu, vhodná do hor, na trhu. Větrovka musí být dost volná, aby nás neomezovala v pohybu ani tehdy, máme-li pod ní dva svetry a má být dost dlouhá, aby zakryvala téměř celý trup. Barva obléčení do hor má být pestra, aby bylo v skalách bylo dobre viditelné i z větší vzdálenosti. Tato zásada nám může zachránit život v případech, kdy budeme odkázání na pomoc druhých. Čepice, obvykle plétaná vlněná, nám chrání hlavu nejen před chladem, ale částečně i před tříšením pádajícími kameny nebo ledem. Používáme-li přilbu, bereme si pod ní tenkou plétanou čepici. Rukavice nejsou v horách ani v létě

přebychem, nebo projevem rozmazlenosti, řeď autnosti. Ve 2000 m sněživá i v nejparejších letech a průmrzlé ruce ztrácejí silu i cit.

CHloubou každého zálesáka býval dobrý nůž. V našich podmírkách, kdy nejsme odkázáni na ulovenou zvěř, ani si vlastnoručně nevyrábíme různé předměty denní potřeby, obvykle na nůž ani nezpomeneme, ale ve chvílicích, kdy se snažíme uniknout civilizaci, je nástrojem, potřebným po celý den, jak při přípravě jídla, tak při úpravě táborařské, opravách výstroje apod. Nůž potřebujeme tak velký, aby ho mohli bez potíží ukrojet obléka, nebo utižnotit silnější větvě, ovšem různé macehy a meče jsou výstříleny. Zavírací nůž můžeme nosit v kapsce a postačí nám ve většině případů, těžko však všechnem „zavírák“ s dostatečně velkým železem, vhodným tvarem držadla a dost kvalitním materiálem. Důležité je kvalita nůž a ryty. Nevhodou je menší pochotovost a také těžko (zejména při přípravě jídla) udržujeme nůž dokonalé čistý. Je-li nůž slabší, může nám při nešikovnějším zacházení náhle sklapnout a rozříznout prst. Nůž s pevnou rukojetí máme stále po ruce, je spolehlivější, ale při nošení na opasku také dost nápadný. V horách se nedoporučuje, při padu se může octouvat ve stehně i skrz dobrou pochu. Materiál ani provedení si nemůžeme v nás příliš vybrat, legendární bowie nejsou k mání a dobrý „Fináček“ sežene malokdo (pozor, ve Finsku jsou některé nože vyráběny jen jako suvenýry a nejsou nikak kvalitní). Pro běžnou potřebu však vyhoví nože, které jsou k sehnání u nás, popřípadě si upravíme jen rukojet. Myslím, že pro běžnou potřebu je lepší nůž nerezový, kvalitou se sice nevyrovnaný dobrým ocelovým rezavěním, ale není chouloustivý na namočení, ani na dobré kamarády, kteří si vašim nožem krájí citron a ani nůž neotrou. Tvar čepele, protože nůž větinou nepoužíváme na speciální práce, závisí spíše na výku, důležitý je ale tvar držadla. Má být dost velké a dobré padnout do ruky, netlačit a neklouzat. Rukojeti z imitace parohu nejsou dobré, otlaci ruku. Pochva má být tak pevná, aby ji ostří ani při pádu neproniklo, má nůž zabezpečovat před vypadnutím, může být také docela dobrou ozdobou. Na závěr tip: V prodejně Merkuria bývají k mání nerezové nože z NDR, které mají vyhovující železo a dobrý tvar dřevěné rukojeti i vhodnou pochu, v poslední době už méně vhodné barvy (načervenale dřevo). Stojí 75 Kč, v NDR asi 13 DM.

(Pokačování příště)

TÁBORNICKÝ

A - Zet

METODICKÉ LISTY o rozběhu v přírodě – pro vnitřní potřebu SSM vydává oddělení zájmové činnosti ČÚV SSM. Adresa redakce: ČÚV SSM, oddělení zájmové činnosti, Praha 1, Gorkeho nám. 24. Redit redakční rada, odpovídá předseda redakční rady Jaromír Kindl. Grafická úprava Jaroslav Weigel. Tisk JPSM Brno, Krončíkova 22, C. z. 72/73